

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Beroep tot nietigverklaring bij het Grondwettelijk Hof tegen de Wet van 23 oktober 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (BS 26 oktober 2022) – zaak met rolnummer 7962
- Arrest nr. 36/2024 van 27 maart 2024

Samenvatting

De Vlaamse Regering besliste op 18 november 2022 om bij het Grondwettelijk Hof tegen de Wet van 23 oktober 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (BS 26 oktober 2022) een beroep tot nietigverklaring in te stellen wegens schending van artikel 6, §1, VII van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. De voormelde wet betrad volgens de Vlaamse Regering immers op meerdere punten de gewestelijke bevoegdheden aangaande de distributie van elektriciteit en aangaande de nieuwe energiebronnen. Bij arrest nr. 36/2024 deed het Grondwettelijk Hof op 27 maart 2024 uitspraak over het geschil en vernietigde daarbij een deel van de bestreden wet.

1. Voorgeschiedenis

De Vlaamse Regering besliste op 18 november 2022 om een beroep tot nietigverklaring in te stellen bij het Grondwettelijk Hof tegen artikel 2, artikel 3, artikel 11, artikel 14, artikel 18, artikel 21 en artikel 22 van de voornoemde Wet van 23 oktober 2022. Het verzoek tot nietigverklaring werd op 29 maart 2023 bij het Grondwettelijk Hof neergelegd en de zaak was gekend onder rolnummer 7962.

2. Arrest nr. 36/2024 van 27 maart 2024.

Bij arrest nr. 36/2024 deed het Grondwettelijk Hof op 27 maart 2024 uitspraak over het voormelde bevoegdheidsgeschil. Het Grondwettelijk Hof stelde daarbij in haar arrest een aantal bevoegdheidsoverschrijdingen vast:

- Dit arrest betekent o.a. dat de bepaling die in artikel 4, §2, 3°, van de Elektriciteitswet de woorden “de bijdrage van de installatie bedoeld in paragraaf 1 aan de verwezenlijking van de algemene doelstelling van de Europese Unie die bepaald is bij Richtlijn 2009/28/EG” vervangt door de woorden “de bijdrage van de installatie bedoeld in paragraaf 1 aan de verwezenlijking van de algemene doelstelling van de Unie, die streeft naar een aandeel van ten minste 32 %

van de energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto eindverbruik van energie van de Unie in 2030, bedoeld in artikel 3, lid 1, van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad” de bevoegdheidsverdelende regels schendt. De ratio legis van het Hof is dat de bestreden bepaling afbreuk doet aan de gewestelijke bevoegdheden met betrekking tot de nieuwe energiebronnen en het rationeel energieverbruik, als vermeld in artikel 6, §1, VII, eerste lid, *f)* en *h)*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, in zoverre ze betrekking heeft op installaties die gelegen zijn binnen het territoriaal bevoegdheidsgebied van de gewesten. Het Hof meent voorts dat in tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, de bestreden bepaling voor installaties die gelegen zijn binnen het territoriaal bevoegdheidsgebied van de gewesten, niet kan worden ingepast in de federale voorbehouden bevoegdheid voor “de grote infrastructuren voor de stockering; het vervoer en de produktie van energie” aangezien zij volgens het Hof niet noodzakelijk is om die bevoegdheid te kunnen uitoefenen.

- Het Hof stelt voorts in de randnummers B.28.3 en B.29.3 dat het bestreden artikel 19^{quater}, §1, tweede lid, 2° en 3°, van de Elektriciteitswet, zoals ingevoegd bij artikel 21 van de wet van 23 oktober 2022, zo moet worden geïnterpreteerd dat het uitsluitend betrekking heeft op tarieven andere dan de distributienettarieven en andere dan de tarieven van de netten die een transmissiefunctie hebben en die niet uitgebaat worden door de beheerder van het transmissienet. Enkel in die interpretatie is artikel 19^{quater}, §1, tweede lid, 2° en 3°, van de Elektriciteitswet bestaanbaar met de in artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 opgenomen bevoegdheidsverdelende regels.

Het Grondwettelijk Hof besloot dan ook om artikel 3 van de wet van 23 oktober 2022 « tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU », te vernietigen behoudens in zoverre het betrekking heeft op installaties in de mariene gebieden die buiten het territoriaal bevoegdheidsgebied van de gewesten gelegen zijn. Onder voorbehoud van de in B.28.3 en B.29.3 vermelde interpretaties, verwierp het Hof het beroep voor het overige.

De Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage: Arrest nr. 36/2024 van 27 maart 2024 van het Grondwettelijk Hof